

Zpráva o činnosti České statistické společnosti v roce 2008, která byla přednesená, projednaná a schválená na valné hromadě společnosti dne 29. ledna 2009.

1. **Základní údaje o společnosti:** Uplynulý rok byl druhým rokem dvouletého funkčního období výboru České statistické společnosti, který byl zvolen na valné hromadě dne 8. 2. 2007. Předsedou byl doc. RNDr. Gejza Dohnal, CSc. (FS ČVUT v Praze), místopředsedou ing. Jan Fischer, CSc. (ČSÚ) a hospodářem ing. Tomáš Löster (VŠE Praha). K dnešnímu dni má ČStS 228 členů, z toho osm vstoupilo do společnosti v roce 2008. V roce 2008 ukončil jeden člen členství na vlastní žádost, v deseti případech bylo členství ukončeno pro neplacení členských příspěvků od roku 2005. V zahraničí žije celkem čtrnáct členů, z toho sedm na Slovensku (tři jsou studenti, kteří studují v Praze a mají trvalé bydliště na Slovensku). Jediným kolektivním členem je firma StatSoft.

2. Činnost výboru společnosti:

- V průběhu roku se konala tři zasedání výboru České statistické společnosti. O každém z nich byl pořízen zápis, který je všem zájemcům k dispozici. V mezidobí byli členové výboru v kontaktu prostřednictvím e-mailu a diskutovali všechny důležité záležitosti, zejména přípravu akcí a bulletinů. Kromě toho proběhla řada neformálních setkání a porad při jednotlivých akcích.
- Při příležitosti konference ROBUST, která se konala ve Vysokých Tatrách na Slovensku, proběhlo společné jednání členů výborů naší společnosti a Slovenské statistické a demografické společnosti.
- 3. – 5. září 2008 organizoval výbor naší společnosti čtvrté společné zasedání zástupců skupiny V6 (Maďarsko, Rakousko, Česko, Slovensko, Slovinsko a Rumunsko), které bylo poprvé spojeno se studentskou konferencí s názvem *Current trends in statistics in V6 region*. Setkání zástupců proběhlo v budově ČSÚ pod záštitou jeho předsedy ing. Fischera. Hlavním tématem jednání bylo Jak zvýšit prestiž statistiky v současné společnosti. Poutavou přednášku na toto téma, která zaslouženě vzbudila značný ohlas, přednesl bývalý předseda společnosti prof. Antoch. Poté se uskutečnila procházka Prahou se zajímavým výkladem dr. Zichové (KPMS MFF UK) a slavnostní večeře.
- V uplynulém roce byly provedeny změny týkající se vydávání Informačního Bulletinu (IB). Byla sestavena nová osmičlenná re-

dakční rada v čele s prof. Čermákem, doplněny pokyny autorům a upravena část webové stránky věnovaná Informačnímu Bulletinu. Od ledna 2008 musejí být všechny odborné články v IB opatřeny abstraktem v některém světovém jazyce. Tím se náš IB opět zařadil do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR, který vydává Rada pro výzkum a vývoj.

- V souladu se Stanovami společnosti (kap. 2, odst. 7) výbor v roce 2008 finančně podpořil řadu mladých statistiků v účasti na odborných akcích. Přímou podporu schválil finanční podpora pěti členů společnosti pro jejich aktivní účast na mezinárodních konferencích (2× studentská konference V6, 3× ROBUST). Mimoto byla finančně podpořena i studentská mezinárodní konference Current trends in statistics in V6 region, které se zúčastnilo celkem 24 studentů z pěti zemí regionu V6.

3. Odborná aktivita společnosti

- Výroční schůze se konala v Praze dne 31. ledna 2008 v budově VŠE. Odbornou přednášku na téma Modelování UTB záření v Antarktidě proslavila RNDr. Budíková. Přednáška vyšla v IB 3/2008.
- Společnost se podílela na organizaci konference Centra pro jakost a spolehlivost výroby REQUEST ve dnech 25.–28. června 2008 v budově Vysokého učení technického v Brně. Konference se zúčastnilo 45 účastníků, kteří přednesli 38 referátů rozdělených do čtyř tematických sekcí: řízení jakosti, matematické modelování ve spolehlivosti, statistické metody pro řízení jakosti a odhady jakostních parametrů.
- Tradiční akcí, kterou společnost pravidelně pořádá, jsou statistické dny. V loňském roce se konaly 10.–11. dubna 2008 v Liberci. Program byl věnován především průmyslové statistice, chemometrii a statistickému softwaru pro analýzu průmyslových dat.
- ČStS byla jedním ze spolupořadatelů velké mezinárodní konference ISBIS 2008, která se konala v Praze 1.–5. července 2008. ČStS organizovala jednu z pozvaných sekcí; aktivně se zúčastnilo několik našich členů (členové společnosti měli slevu na vložném).
- Ve dnech 3.–5. září 2008 společnost zorganizovala studentskou mezinárodní konferenci Current trends in statistics in V6 region, která proběhla pod záštitou předsedy ČSÚ ing. Fischera v budově ČSÚ. Konference se zúčastnilo celkem 24 studentů z pěti

zemí (Česko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko a Rumunsko), kteří přednesli 18 příspěvků. Příspěvky z této konference budou vydány v tištěném sborníku a zařazeny na některé z příštích CD vydaných naší společností.

- Česká statistická společnost byla jedním z hlavních pořadatelů mezinárodní konference ROBUST 2008, která se konala v Pribylině ve Vysokých Tatrách na Slovensku ve dnech 8.–12. září 2008. Konference byla organizována spolu se Slovenskou statistickou a demografickou společností a Jednotou českých matematiků a fyziků. Konference se zúčastnilo 125 účastníků a bylo předneseno 93 přednášek. Sborník z této konference je v současné době v tisku. Členové společnosti se na něj mohou též těšit, neboť se objeví v elektronické podobě na některém z nejbližších CD společnosti.
- Česká statistická společnost se stala členem oborového seskupení pro Jakost a spolehlivost v rámci České technologické platformy Strojírenství. V uplynulém roce proběhla schůzka členů tohoto oborového seskupení a pro nás z toho vyplývá úkol podílet se na vytvoření Strategického plánu rozvoje (SRA) oboru, především potom formulace požadavků na budoucí absolventy technických oborů a na jejich přípravu.
- V roce 2008 byla vydána čtyři čísla Informačního Bulletinu.
- ČStS spolupracovala při vydávání časopisu Statistika.
- Internetové stránky společnosti byly pravidelně udržovány a aktualizovány. Výbor společnosti se dohodl na nutnosti změny grafické úpravy těchto stránek, kterou se pokusíme v nastávajícím roce zrealizovat.

4. Plán aktivit pro rok 2009:

- 11. února 2009 se bude pod záštitou společnosti a KPMS MFF UK konat na ČVUT seminář *Quantum Logic*.
- 19. března 2009 (na Josefa) je na KPMS MFF UK naplánován statistický den věnovaný památce kolegy Josefa Machka.
- Na podzim 2009 se uskuteční *Hradecké statistické dny*. Program odborně zajistí prof. Půlpán.
- 10.–12. června 2009 proběhne v Kočovcích na Slovensku společná slovensko-česká konference *PRASTAN 2009*.

- Konference o jakosti a spolehlivosti *REQUEST 2009*.
- Společnost je spolupořadatelem konference EURISBIS, jež se uskuteční na přelomu května a června 2009 na Sardinii.

V Praze 28. ledna 2009

Doc. RNDr. Gejza Dohnal, CSc.
předseda ČStS v letech 2007–2009

FRONTOVÉ PARADOXY RENEWAL THEORY PARADOXES

Gejza Dohnal

Adresa: FS ČVUT, CQR, Karlovo nám. 13, 120 00 Praha 2

E-mail: dohnal@nipax.cz

Abstrakt

Tento článek shrnuje, formou fiktivní diskuse mezi statistkem a jeho klientem, tak zvaný „autobusový paradox“ a některé další paradoxy teorie front.

This paper summarizes in the form of a fictive discussion between the statistician and his client several so called „bus paradoxes“ and the „renewal theory paradoxes“.

M: *Dobrý den, čekáte tu už dlouho?*

G: No, docela ano. Už jsem třikrát změnil frontu, ale vždy když přestoupím do té rychlejší, tato se ihned zpomalí.

M: *To je zřejmě pouze Váš subjektivní dojem, ne?*

G: Také jsem si to myslel, ale poté, co jsem začal porovnávat rychlost výstupu, není to jen můj subjektivní dojem.

M: *Jak si to vysvětlujete?*

G: Nedostatkem trpělivosti. Rychlost fronty kolísá v čase a dokud jsou obě stejně rychlé, nevšímám si toho. Variabilita rychlosti obsluhy (měřeno v délce doby obsluhy jednoho zákazníka) je poměrně velká. Když v průměru obslouží